

**ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧИЙН
2020 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ**

Товчилсонүгийнжагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
БСШУСС	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын сайд
БСШУСЯ	Боловсрол, соёл, шинжлэх ухаан, спортын яам
АНУ	Америкийн Нэгдсэн Улс
БНСУ	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	3
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	7
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	9
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	11
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	14
3.Аудитын тайлан.....	15
3.1. Ерөнхий зүйл.....	15
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй	15
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт	16
3.4. Материаллаг байдал	17
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд.....	17
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт	19
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	21
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	21
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	22
Залруулсан алдаа.....	22
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил	23
Аудитын зөвлөмж.....	23
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх.....	23
Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд.....	23
4. Менежментийн захидал	24
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	26

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
НОМЫН САНГИЙН ЗАХИРАЛ
Б. ИЧИНХОРЛОО ТАНАА

2021.02.25 № 07/545
танай _____-ны № _____-т

Аудитын санал дүгнэлт

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Монгол Улсын үндэсний номын сангийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Монгол Улсын үндэсний номын сангийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн 2020 оны байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн 34 зорилт, 86 арга хэмжээний биелэлт 95.0 хувьтай байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

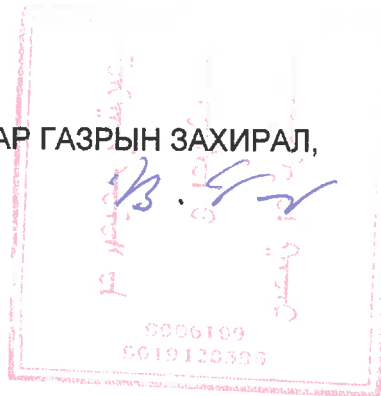
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	/төгрөгөөр/	
		Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	124,666,899.39	130,414,102.16
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	800.00	0.00
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	800.00	0.00
31110	Төгрөг	800.00	0.00
33	АВЛАГА	4,295,112.39	2,924,619.16
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	96,527.32	43,362.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	0.00	120,000.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	0.00	2,257,262.74
335	Бусад авлага	4,198,585.07	503,994.42
3351	Байгууллагаас авах авлага	3,421,438.97	1,004.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	777,146.10	502,990.42
34	УРЬДЧИЛГАА	29,118,744.00	20,973,144.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	29,118,744.00	20,973,144.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	91,252,243.00	106,516,339.00
351	Түүхий эд материал	1,600,000.00	1,200,000.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	1,600,000.00	1,200,000.00
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	39,865,430.00	54,403,488.00
354	Хангамжийн материал	49,786,813.00	50,912,851.00
35410	Бичиг хэргийн материал	23,697,692.00	22,861,525.00
35420	Аж ахуйн материал	5,581,759.00	4,007,494.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	0.00	1,001,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	420,000.00	890,000.00
35450	Барилгын засварын материал	800,800.00	921,800.00
35470	Бусад хангамжийн материал	19,286,562.00	21,231,032.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	6,094,339,072.60	5,954,712,156.99
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	6,094,339,072.60	5,954,712,156.99
392	Биет хөрөнгө	5,814,066,909.93	5,672,670,990.21
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,316,283,636.00	1,316,283,636.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-133,751,528.36	-265,586,156.72
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	51,800,000.00	25,300,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-47,457,499.29	-25,300,000.00
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	960,126,238.68	920,351,638.68
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-743,531,832.43	-763,187,645.17
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	247,479,758.50	244,430,642.47
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-158,393,626.72	-176,987,189.87
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	87,399,843.60	80,972,175.60
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-62,669,707.85	-60,277,784.58
39217	Ном	4,296,781,627.80	4,376,671,673.80
393	Биет бус хөрөнгө	280,272,162.67	282,041,166.78
39301	Програм хангамж	28,950,000.00	28,950,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-14,683,333.22	-16,505,833.22
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	304,047,800.00	304,047,800.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-38,042,304.11	-34,450,800.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,219,005,971.99	6,085,126,259.15
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	6,634,631.15	8,875,321.95
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	6,634,631.15	4,505,488.50
413	Өглөг	6,634,631.15	4,505,488.50
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	341,550.00	1,102,841.50
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	2,977.00	2,977.00
4136	Бусад өглөг	6,290,104.15	3,399,670.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	5,738,371.15	220,690.00

41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	551,733.00	3,178,980.00
42	УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0.00	4,369,833.45
422	Урт хугацаат зээл	0.00	4,369,833.45
4221	Төгрөг	0.00	4,369,833.45
42211	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	0.00	4,369,833.45
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,212,371,340.84	6,076,250,937.20
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,212,371,340.84	6,076,250,937.20
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,834,267,039.88	1,834,267,039.88
51101	Өмч: - төрийн	1,834,267,039.88	1,834,267,039.88
512	Хуримтлагдсан үр дүн	268,878,960.87	132,969,782.85
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	439,595,862.25	277,423,519.90
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-170,716,901.38	-144,453,737.04
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	4,109,225,340.09	4,109,014,114.47
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,219,005,971.99	6,085,126,259.15

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/			
Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,566,981,086.00	2,241,443,398.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	66,330,015.00	49,705,580.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	66,330,015.00	49,690,580.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	66,330,015.00	49,690,580.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	66,330,015.00	49,690,580.00
122	Тусламжийн орлого	0.00	15,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	0.00	15,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,500,651,071.00	2,191,737,818.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,221,015,300.00	1,938,145,300.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,221,015,300.00	1,938,145,300.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	279,635,771.00	253,592,518.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	164,319,721.00	230,250,063.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	79,049,000.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	36,267,050.00	23,342,455.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,706,146,387.38	2,383,506,617.15
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,706,146,387.38	2,383,506,617.15
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,675,497,663.92	1,846,578,668.02
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	999,335,781.00	1,274,748,044.00
210101	Үндсэн цалин	918,021,151.00	803,637,967.00
210102	Нэмэгдэл	0.00	246,968,572.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	63,518,000.00	57,718,508.00
210104	Урамшуулал	200,000.00	140,264,427.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17,596,630.00	26,158,570.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	125,613,956.62	159,317,736.37
210201	Тэтгэврийн даатгал	86,554,332.00	109,572,057.45
210202	Тэтгэмжийн даатгал	9,993,156.80	12,882,012.30
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,879,325.00	10,218,323.23
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,929,742.00	2,419,831.51
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,257,400.82	24,225,511.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	55,446,070.67	54,851,885.85
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,139,114.00	24,556,024.00
210302	Түлш, халаалт	23,622,188.19	26,470,594.95
210303	Цэвэр, бохир ус	4,684,768.48	3,825,266.90
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	104,374,970.07	57,963,251.68
210401	Бичиг хэрэг	38,963,885.00	10,090,057.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,023,898.00	2,122,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	16,994,424.07	15,700,645.68
210404	Ном, хэвлэл	35,767,350.00	16,275,374.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,625,413.00	10,869,075.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	0.00	2,906,100.00
2105	Нормативт зардал	2,180,500.00	0.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,180,500.00	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	31,194,390.00	3,149,560.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00	219,860.00
210604	Урсгал засвар	31,194,390.00	2,929,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,092,400.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,092,400.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний	82,226,762.51	59,074,664.00

	төлбөр, хураамж		
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	73,347,027.51	46,100,684.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	4,876,000.00	5,048,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	357,352.00	340,650.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,829,583.00	6,921,660.00
210807	Газрын төлбөр	800,000.00	639,870.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	16,800.00	23,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	270,032,833.05	237,473,526.12
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	14,320,608.00	2,409,495.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	13,551,670.00	350,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	242,160,555.05	234,714,031.12
211	ХҮҮ	0.00	96,275.60
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0.00	96,275.60
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0.00	96,275.60
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30,648,723.46	536,831,673.53
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,759,704.00	103,949,286.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	98,749,434.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,759,704.00	5,199,852.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	432,882,387.53
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	432,289,177.53
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	593,210.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	25,889,019.46	0.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	25,889,019.46	0.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-139,165,301.38	-142,063,219.15
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	1,060,000.00	2,999,999.63
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	1,060,000.00	2,999,999.63
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	32,611,600.00	5,390,517.52
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	0.00	11,333.52
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	32,611,600.00	5,379,184.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)	-31,551,600.00	-2,390,517.89
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-170,716,901.38	-144,453,737.04

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/			
Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,529,709,727.68	2,199,092,827.89
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,517,933.00	0.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,517,933.00	0.00
120009	Бусад орлого	1,517,933.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,528,191,794.68	2,199,092,827.89
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,221,015,300.00	1,938,145,300.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,221,015,300.00	1,938,145,300.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	307,176,494.68	260,947,527.89
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	176,647,286.68	233,594,317.89
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	92,154,020.00	0.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	38,375,188.00	27,353,210.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,457,919,715.08	2,154,051,407.89
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,457,919,715.08	2,154,051,407.89
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,423,926,736.73	1,615,007,471.62
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,000,988,603.66	1,274,918,990.04
210101	Үндсэн цалин	963,479,069.66	995,813,089.04
210102	Нэмэгдэл	4,556,500.00	260,138,325.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	31,849,500.00	18,967,576.00
210104	Урамшуулал	1,103,534.00	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	125,451,947.12	159,494,454.25
210201	Тэтгэврийн даатгал	92,580,602.08	126,164,389.14
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8,455,900.00	10,930,630.02
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,344,628.04	8,650,423.42
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,733,712.00	2,034,535.65
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	17,337,105.00	11,714,476.02
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	55,826,070.37	55,328,161.15
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,139,114.00	24,556,024.00
210302	Түлш, халаалт	24,002,187.89	26,946,870.25
210303	Цэвэр, бохир ус	4,684,768.48	3,825,266.90
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	86,996,665.07	45,282,994.18
210401	Бичиг хэрэг	5,548,145.00	7,577,230.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,275,400.00	2,572,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	15,344,224.07	15,565,645.68
210404	Ном, хэвлэл	51,911,150.00	9,894,608.50
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,917,746.00	9,673,510.00
2105	Нормативт зардал	2,096,500.00	1,000,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,096,500.00	1,000,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	20,686,550.00	7,844,420.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0	4,308,890.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	214,000.00	1,639,030.00
210604	Урсгал засвар	20,472,550.00	1,896,500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5,092,400.00	0.00
210702	Дотоод албан томилолт	5,092,400.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	107,976,282.51	58,829,075.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг	99,096,547.51	45,855,095.00

	ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	4,876,000.00	5,048,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	357,352.00	340,650.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,829,583.00	6,921,660.00
210807	Газрын төлбөр	800,000.00	639,870.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	16,800.00	23,800.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,811,718.00	12,309,377.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,467,498.00	11,025,177.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,344,220.00	1,284,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33,992,978.35	539,043,936.27
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,759,704.00	103,904,286.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	98,749,434.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,759,704.00	5,154,852.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	435,139,650.27
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	432,289,177.53
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	2,850,472.74
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	29,233,274.35	0.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	29,233,274.35	0.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	71,790,012.60	45,041,420.00
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	0.00	0.00
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	0.00	0.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	71,942,472.60	45,042,220.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	71,942,472.60	45,042,220.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	71,942,472.60	45,042,220.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	71,942,472.60	45,042,220.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-71,942,472.60	-45,042,220.00
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	0.00	0.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	0.00	0.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-152,460.00	-800.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	153,260.00	800.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	800.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/ өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	/төгрөгөөр/
				Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,834,267,039.88	4,109,225,340.09	453,651,862.25	6,397,144,242.22
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	67,675,150.69	67,675,150.69
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,834,267,039.88	4,109,225,340.09	521,327,012.94	6,464,819,392.91
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0	0	0	0
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0	0	0	0
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-170,716,901.38	-170,716,901.38
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,834,267,039.88	4,109,225,340.09	268,878,960.87	6,212,371,340.84
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	8,544,559.03	8,544,559.03
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,834,267,039.88	4,109,225,340.09	277,423,519.90	6,220,915,899.87
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0	-211,225.63	0	-211,225.63
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0	0	0	0
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0	0	0	0
Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-144,453,737.04	-144,453,737.04
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,834,267,039.88	4,109,014,114.47	132,969,782.86	6,076,250,937.20

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/				
Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,938,145,300.00	1,505,856,922.47	432,288,377.53	77.7
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,938,145,300.00	1,505,856,922.47	432,288,377.53	77.7
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,835,209,000.00	1,403,802,636.47	431,406,363.53	76.5
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,261,726,500.00	1,077,689,136.34	184,037,363.66	85.4
Үндсэн цалин	797,599,500.00	798,583,235.34	-983,735.34	100.1
Нэмэгдэл	402,135,000.00	260,138,325.00	141,996,675.00	64.7
Унаа хоолны хөнгөлөлт	61,992,000.00	18,967,576.00	43,024,424.00	30.6
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	157,715,900.00	134,898,441.75	22,817,458.25	85.5
Тэтгэврийн даатгал	107,246,800.00	101,568,376.64	5,678,423.36	94.7
Тэтгэмжийн даатгал	12,617,300.00	10,930,630.02	1,686,669.98	86.6
ҮОМШӨ-ний даатгал	10,093,800.00	8,650,423.42	1,443,376.58	85.7
Ажилгүйдлийн даатгал	2,523,500.00	2,034,535.65	488,964.35	80.6
Эрүүл мэндийн даатгал	25,234,500.00	11,714,476.02	13,520,023.98	46.4
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	158,810,800.00	55,328,161.15	103,482,638.85	34.8
Гэрэл, цахилгаан	66,219,500.00	24,556,024.00	41,663,476.00	37.1
Түлш, халаалт	68,636,900.00	26,946,870.25	41,690,029.75	39.3
Цэвэр, бохир ус	23,954,400.00	3,825,266.90	20,129,133.10	16.0
Хангамж, бараа материалын зардал	85,373,200.00	75,938,955.23	9,434,244.77	88.9
Бичиг хэрэг	7,904,100.00	7,577,230.00	326,870.00	95.9
Тээвэр, шатахуун	2,611,000.00	2,572,000.00	39,000.00	98.5
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	9,679,400.00	9,255,666.73	423,733.27	95.6
Ном, хэвлэл	55,250,000.00	47,424,258.50	7,825,741.50	85.8
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,928,700.00	9,442,300.00	486,400.00	95.1
Нормативт зардал	1,000,000.00	1,000,000.00	0.00	100.0
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,000,000.00	1,000,000.00	0.00	100.0
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	111,640,000.00	14,689,990.00	96,950,010.00	13.2
Багаж, техник, хэрэгсэл	30,000,000.00	11,154,460.00	18,845,540.00	37.2
Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,640,000.00	1,639,030.00	970.00	99.9
Урсгал засвар	80,000,000.00	1,896,500.00	78,103,500.00	2.4
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	45,416,800.00	31,591,575.00	13,825,225.00	69.6
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,388,300.00	18,285,095.00	12,103,205.00	60.2
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	5,048,000.00	5,048,000.00	0.00	100.0
Даатгалын үйлчилгээ	1,360,000.00	0.00	1,360,000.00	0.0
Тээврийн хэрэгслийн татвар	400,000.00	340,650.00	59,350.00	85.2
Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,125,700.00	6,921,660.00	204,040.00	97.1
Газрын төлбөр	800,000.00	639,870.00	160,130.00	80.0
Банк, санхүүгийн	294,800.00	23,800.00	271,000.00	8.1

байгууллагын үйлчилгээний хураамж				
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	13525800	12666377	859,423.00	93.6
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11,247,100.00	10,715,177.00	531,923.00	95.3
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,278,700.00	1,951,200.00	327,500.00	85.6
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	102936300	102054286	882,014.00	99.1
Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	805,000.00	0.00	805,000.00	0.0
Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	805,000.00	0.00	805,000.00	0.0
Бусад урсгал шилжүүлэг	102,131,300.00	102,054,286.00	77,014.00	99.9
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	98,751,300.00	98,749,434.00	1,866.00	100.0
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,380,000.00	3,304,852.00	75,148.00	97.8
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,938,145,300.00	1,505,856,922.47	432,288,377.53	77.7
УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,938,145,300.00	1,505,856,122.47	432,289,177.53	77.7
Улсын төсвөөс санхүүжих	1,938,145,300.00	1,505,856,122.47	432,289,177.53	77.7
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	800.00	-800.00	
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	
ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	0	0	0	
БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	0	
Төсвийн байгууллага	1	1	0	
АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	112	88	24	
Удирдах ажилтан	1	1	0	
Гүйцэтгэх ажилтан	61	64	-3	
Үйлчлэх ажилтан	50	23	27	

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	/төгрөгөөр/ Гүйцэтгэл
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		260,947,527.89
УРСГАЛ ЗАРДАЛ		260,947,527.89
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		256,247,055.15
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		197,229,853.70
Үндсэн цалин		197,229,853.70
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		24,596,012.50
Тэтгэврийн даатгал		24,596,012.50
Хангамж, бараа материалын зардал		6,541,188.95
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		6,309,978.95
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		231,210.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		27,570,000.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		27,570,000.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал		310,000.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал		310,000.00
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		4,700,472.74
Бусад урсгал шилжүүлэг		1,850,000.00
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		1,850,000.00
Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		2,850,472.74
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		2,850,472.74
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		260,947,527.89
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		260,947,527.89
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж		233,594,317.89
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		27,353,210.00
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		0.00
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		0.00
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		0.00

3.Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг захирал Б. Ичинхорлоо танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулж, батлан мөрдөх, элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 01 дүгээр сарын 25-наас 2021 оны 02 дугаар сарын 25-ны хооронд Үндэсний аудитын газрын захиалгаар “Ихэрмөрөн-Аудит” ХХК хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Үндэсний аудитын газарт 2021 оны 1 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 15 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн үйл ажиллагааны чиглэлийг “Номын сангийн тухай” хуульд дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- 7.1.Монгол Улсын Үндэсний номын сан /цаашид “Үндэсний номын сан” гэх/ нь монголын ард түмний бичиг үсгийн дурсгалыг хадгалах, хамгаалах, түгээн дэлгэрүүлэх үүрэг бүхий байгууллага байна.
- 9.1.Үндэсний номын сан энэ хуулийн 7.1-д зааснаас гадна үндэсний ном зүйн нэгдсэн мэдээллийн санг байгуулах ажлыг зохион байгуулах, бусад номын санг эрдэм шинжилгээ-судалгаа, мэргэжил, арга зүйн нэгдсэн удирдлагаар хангах, хэвлэлийн бүтээгдэхүүнийг сэргээн засварлах ажлыг нэгдсэн удирдлага, арга зүйгээр хангах ажлыг зохион байгуулах арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.

Монгол Улсын Их хурлын 2020 оны 7 дугаар сарын 07-ны өдрийн хуулиар Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хууль, Монгол Улсын Засгийн газрын бүтцийн тухай хуульд тус тус өөрчлөлт оруулж, Соёлын яамыг байгуулж Засгийн газрын бүтцэд шинээр нэмж оруулснаар Монгол Улсын Үндэсний номын сан нь тус яамны хариуцсан чиг үүрэгт хамрагдсан байна.

Монгол Улсын Үндэсний номын сан нь 2020 онд Соёлын сайдын эрхлэх хүрээнд харьяалагдах болсон хэдий ч БСШУСС-ын 2016 оны 9 сарын 30-ны өдрийн “Дүрэм, бүтэц батлах тухай” А/58 дугаар тушаалаар батлагдсан бүтэц болон уг тушаалын нэгдүгээр хавсралтын 2.2 хэсэгт тодорхойлсон үйл ажиллагааны чиглэлийг хэрэгжүүлж байна.

Байгууллагын 2020 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг "Үндэсний хөгжлийн цогц бодлого", Засгийн Газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн Төрөөс соёлын талаар баримтлах бодлого, Номын сангийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах стратегийн үндсэн гурван чиг үүргийн хүрээнд 34 зорилтод хамаарах 86 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр

төлөвлөн, хэрэгжилтийг хангаж ажилласан ба төлөвлөгөөний биелэлт 95.0 хувьтай дүгнэгджээ.

Монгол Улсын Үндэсний номын сан нь Монгол Улсын Засгийн газар, Улсын онцгой комиссоос Цар тахлын үеийн бүх нийтийн болон өндөржүүлсэн бэлэн байдлын зэрэгт шилжүүлсэн нөхцөл байдлын улмаас 2020 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдрөөс 6 дугаар сарын 21-ний өдрүүдэд соёл урлагийн байгууллагын үзвэр, үйлчилгээг хязгаарласан, 11 дүгээр сарын 11-ний өдрөөс хатуу хөл хорио тогтоосонтой холбоотой нийтэд үйлчилгээ үзүүлээгүй бөгөөд цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах талаар гарсан хууль, тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангаж ажилласан.

2020 онд уламжлалт аргаар үйлчлэхээс гадна цар тахлын нөхцөл байдалтай холбоотойгоор цахимд суурилсан үйлчилгээг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлсэн. Тухайлбал: Уншлагын танхимын үйлчилгээ, ном олголт дунджаар 40.0 % биелсэн бол цахимаар төлбөртэй үйлчлүүлсэн хүний тоо 206.0 %-аар биелсэн байна.

Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн захирлын 1 дүгээр сарын 28-ны А/05 дугаар тушаалын дагуу дотоод ажлын төлөвлөгөө гарган хөл хорионы үед ажлын зохион байгуулалт хийж, сан хөмрөгүүд /фонд/-ийн ном хэвлэлийг төрөлжүүлэн ангилах, шинжлэх ухааны салбараар болон фондын эргэлт, уншигчдын эрэл, хэрэгцээг хангах байдлын судалгаа хийх, электрон каталогит үе шаттайгаар оруулах, карт каталогит редакц хийх, номын сангийн уншигчийн бүртгэл, үйлчилгээ, сан хөмрөгийн төрөл, номын электрон каталогийн КОХА програмыг сайжруулах, номын тооллого, хяналтыг хийж, нүүлгэн шилжүүлэх болон шинэчлэн зохион байгуулах бэлтгэл ажлуудыг хийсэн байна.

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Монгол Улсын Үндэсний номын сан нь санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/
- Нийгмийн даатгалын тухай хууль /нийгмийн даатгалын шимтгэлийн хувь хэмжээний өөрчлөлт/
- Коронавируст халдвар /КОВИД-19/-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах тухай хууль
- Засгийн газрын 2019 оны 12 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 472 дугаар тогтоол “Төрийн албан хаагчийн албан тушаалын цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай”
- Засгийн газрын 2018 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн “Журам батлах тухай” 382 дугаар тогтоолын “Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчид төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдэл олгох журам”-ын 1 дүгээр хавсралт
- Засгийн газрын 2020 оны 5 дугаар сарын 6-ны өдрийн 163 дугаар тогтоол “Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн систем нэвтрүүлэх тухай”

Тус байгууллага нь БСШУСС-ын 2017 оны А/40 дүгээр тушаалаар баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг мөрдөж байгаа бөгөөд Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2 заалтад заасны дагуу өөрийн байгууллагын онцлогт тохирсон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг батлан, мөрдөх талаар зөвлөмжийг хүргүүлсэн.

Соёлын яам нь 2020 онд сүүлийн хагас жилд шинээр зохион байгуулагдсантай холбоотойгоор тус яамны Хяналт шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын газар нь Монгол

Улсын Үндэсний номын санд дотоод аудитыг хэрэгжүүлээгүй, 2020 оны шилэн дансны мэдээлэлд 2021 оны 1 дүгээр сард дотоод аудитыг хэрэгжүүлсэн, одоогоор дүнг албан ёсоор нэгтгэн ирүүлээгүй байна.

Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн дотоод хяналтын нэгж нь 2020 онд 3 нэр төрлийн ажлыг хийх төлөвлөгөө гаргаж, хэрэгжилтийг хангаж ажилласан байна. Үүнд:

1. Байгууллагын үйл ажиллагаанд эрсдэлийн үнэлгээ хийх ажлын хүрээнд галын багаж хэрэгсэл, галын хор дутмаг байгааг илрүүлж, худалдан авсан.
2. Байгууллагад хэрэгжиж байгаа эрх зүйн актын хэрэгжилтэд хяналт хийх ажлын хүрээнд цалин хөлс тогтоолт, хөдөлмөрийн гэрээний шинэчлэлтэд хяналт тавьж ажилласан.
3. Хөндлөнгийн байгууллагаас хийсэн хяналт, шалгалтын зөвлөмжийг хэрэгжилтийг хянах ажлын хүрээнд Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын соёлын хяналтын улсын ахлах байцаагч, нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газрын соёлын хяналтын улсын байцаагч нарын хийсэн хяналт, шалгалтын зөвлөмжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилласан байна.

3.4. Материаллаг байдал

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлаар сонгож, эрсдэлийн түвшинг “бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 2 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2019 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 1,738,758.0 мянган төгрөгөөс 2 хувиар буюу 34,775.2 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсоныг гүйцэтгэлийн үе шатанд 2020 оны үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 2,388,897.1 мянган төгрөгөөс 2 хувиар буюу 47,777.9 мянган төгрөгөөр тооцлоо.

3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд

Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 133,879.7 мянган төгрөгөөр буюу 2.2 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	0.8	0.0	-0.8
Авлага	4,295.1	2,924.6	-1,370.5
Урьдчилгаа	29,118.7	20,973.1	-8,145.6
Бараа материал	91,252.2	106,516.3	15,264.1
Үндсэн хөрөнгө	6,094,339.1	5,954,712.2	-139,626.9
Нийт хөрөнгө	6,219,006.0	6,085,126.3	-133,879.7
Өр төлбөр	6,634.6	8,875.3	2,240.7
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	6,212,371.3	6,076,250.9	-136,120.4
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	6,219,006.0	6,085,126.3	-133,879.7

Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэлгүй болж 0.8 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны мөнгөн кассын үлдэгдлийг харилцах дансанд тушаасан байна.

Авлага дансны үлдэгдэл 2,924.6 мянган төгрөг болж 1,370.5 мянган төгрөгөөр буурсан нь 2019 оны жилийн эцэст нэмэлт төсвийн данснаас авлагаар тооцож улсын төсөвт төвлөрүүлсэн мөнгийг буцааж авснаас шалтгаалжээ.

Нийт авлагаас барагдах боломжгүй, эрсдэлтэй авлага байхгүй байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 106,516.3 мянган төгрөг болж 15,264.1 мянган төгрөгөөр өсөхөд бэлэн бүтээгдэхүүн дансны үлдэгдэл 14,538.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь нөлөөлсөн байна. Энэ нь 2020 оны байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан номын сан, ном судлалын холбогдолтой эрдэм шинжилгээ, онол практикийн өгүүлэл, илтгэлүүд, номзүйн эмхэтгэлүүдийг хэвлүүлж орлогод авснаас шалтгаалжээ. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд ашиглалтгүй бараа материал байхгүй байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 5,954,712.2 мянган төгрөг болж 139,626.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2020 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн 85 дугаар тогтоолоор нийтдээ 83,713.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг актлан данснаас хассан болон тайлант үеийн элэгдлийн зардалтай холбоотой байна. Үүнд:

- Ашиглалтын хугацаа дуусаж, элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, сэргээн засварлах боломжгүй болсон 26,500.0 мянган төгрөгийн 2 ширхэг автомашиныг /ММС Делика 9776 УБТ, Ниссан Экстрайл 2732 УНМ/ актлан, автотээврийн хэрэгсэл данснаас хассан.
- Машин тоног төхөөрөмж данснаас ашиглалтын хугацаа дуусаж, элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, сэргээн засварлах боломжгүй болсон 45 ширхэг 44,398.2 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг акталж данснаас хассан.
- Тавилга эд хогшил данснаас ашиглалтын хугацаа дуусаж, элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, сэргээн засварлах боломжгүй болсон 115 ширхэг 9,766.6 мянган төгрөгийн бусад үндсэн хөрөнгийг акталж хассан.
- Тайлант үеийн элэгдлийн зардал 234,714.0 мянган төгрөг байна.

Үндсэн хөрөнгийн данс нь урсгал төсвийн худалдан авалтаар 47,661.2 мянган төгрөг, хандиваар ирсэн 40,191.4 мянган төгрөг нийт 87,852.6 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр нэмэгдсэн ба үүний 79,840.1 мянган төгрөг нь номын фондод нэмэгдсэн байна. Байгууллага өөрийн урсгал төсвөөрөө 4,673.6 мянган төгрөгийн 5 ширхэг принтер, 4 ширхэг скайнер, 1 ширхэг спикер, 3,338.9 мянган төгрөгийн 5 ширхэг тоос сорогч, 1 ширхэг дууны төхөөрөмж худалдаж авсан байна.

Биет бус хөрөнгө 1,769.0 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн хорогдуулга байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 8,875.3 мянган төгрөг болж 2,240.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь хувь хүний орлогын албан татварын өглөг, хувь хүмүүст төлөх номын төлбөр жилийн эцэст төрийн сангийн гүйлгээ хаахаас өмнө гүйлгээгээ хийлгэж амжаагүйгээс шалтгаалж өсчээ.

Урт хугацаат өр төлбөр нь 2008-2032 онд хэрэгжих дулааны үр ашгийн МОН-1548 дамжуулан зээлдүүлэх урт хугацаат зээлийн үндсэн төлбөрийн өрийн үлдэгдэл 4,369.8 мянган төгрөгийг богино хугацаат өр төлбөрөөс залруулан бичсэн үлдэгдэл байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэлд 2018, 2019 онуудын 715.3 мянган төгрөгийн өр төлбөр байгаа нь нийт өр төлбөрийн 8.1 хувийг эзэлж байгаа нь иргэдээс худалдан авсан номын өглөг байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 6,076,250.9 мянган төгрөг болж 136,120.4 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант үеийн үр дүнгийн тайлангаар гарсан алдагдлаас шалтгаалжээ.

Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 674,462.3 мянган төгрөгөөр буюу 43.0 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан урсгал төсвийн санхүүжилтийн орлого байна. Энэ нь номын сангийн шинэ барилга ашиглалтад орохоор төлөвлөгдөж, санхүүжилтийг өмнөх оноос 717,130.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн баталсантай холбоотой байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 677,360.2 мянган төгрөгөөр буюу 39.7 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал, нийгмийн даатгалын шимтгэл, хангамж бараа материалын зардал, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, бараа үйлчилгээний бусад зардал, урсгал шилжүүлгийн зардлууд байна. Эдгээрээс цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшуулал, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлын өсөлт нь Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолоор төрийн албан хаагчийн албан тушаалын цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоосон, Засгийн газрын 382 дугаар тогтоолоор төрийн үйлчилгээний албан хаагчид төрийн алба хаасан хугацааны нэмэгдлийг 2020 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс эхлэн олгож эхэлсэнтэй холбоотой байна. Хангамж бараа материалын зардал, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, бараа үйлчилгээний бусад зардал нь өмнөх онтой харьцуулахад буурсан нь 2020 онд цар тахлын нөхцөл байдлаас шалтгаалан төсвийн зарлагыг бууруулснаас шалтгаалжээ. Урсгал шилжүүлгийн зардлын өсөлт нь 2020 онд тэтгэвэрт гарсан төрийн албан хаагчдад олгосон тэтгэмж, жилийн эцэст зарцуулагдаагүй мөнгөн хөрөнгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлснээс шалтгаалжээ.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлангаар өмнөх оны үр дүн рүү 8,333.3 мянган төгрөгийн нягтлан бодох бүртгэлийн залруулга хийсэн нь биет бус хөрөнгөнд бүртгэлтэй “Ганжуур данжуур” ашиглалтын хугацаа тодорхойгүй, ирээдүйд үнэ цэнэ нь өсөх баримтат киног өмнөх жилүүдэд хорогдуулсан байсныг УСНББОУС 31 “Биет бус хөрөнгө” стандартын дагуу залруулснаас шалтгаалсан байна.

Дахин үнэлгээний нэмэгдэл данс 211.2 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх жилүүдэд дахин үнэлэгдсэн хөрөнгийг данснаас хассантай холбоотой.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 4,103,079.1 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 4,103,079.1 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 2,107,383.9 мянган төгрөгөөр бууруулж 1,995,695.2 мянган төгрөгөөр баталсан байна. 2020 оны төсвийн төслийг ийнхүү 4,103,079.1 мянган төгрөгөөр төлөвлөсөн нь номын сангийн шинэ барилга ашиглалтад орохтой холбоотойгоор шинээр 95 орон тоо нэмж авах, тавилга, тоног төхөөрөмж худалдаж авах, халаалт, цахилгаан, цэвэр бохир усны зардал, интернэт, мэдээлэл технологийн зардал, ном худалдаж авах зэрэг зардлуудыг нэмэгдүүлэн төлөвлөж хүргүүлсэнтэй холбоотой байх бөгөөд төсвийг батлахдаа орон тоог 30 хүнээр нэмэгдүүлэн 2019 оны гүйцэтгэлээс 795,426.9 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталжээ. Үүнд: цалингийн зардлыг 504,726.5 мянган төгрөгөөр, нийгмийн даатгалын шимтгэлийг 75,630.1 мянган төгрөгөөр, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 184,984.7 мянган төгрөгөөр,

урсгал шилжүүлгийн зардал 63,152.0 мянган төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардлыг 15,330.2 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдүүлж, бусад бүлгийн зардлыг хорогдуулан баталсан байна. Ийнхүү байгууллагаас хүргүүлсэн төсөв 2,107,383.9 мянган төгрөгөөр буурч батлагдсан нь төсвийн төлөвлөлтийн үндэслэлийг сайжруулах шаардлагатай болохыг харуулж байна.

Covid-19 цар тахлын нөхцөл байдлын улмаас хийсэн 2020 оны төсвийн тодотголоор Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн төсвийг 22,032.5 мянган төгрөгөөр бууруулан 1,938,145.3 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн захирлын 2020 оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 109, 2020 оны 7 дугаар сарын 1-ний өдрийн 159, 2020 оны 9 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 219 тоот дугаар бүхий албан бичгээр дээд шатны төсвийн захирагчид төсөвт зохицуулалт хийх саналыг хүргүүлсэн байна. Үүнд: шинээр ашиглалтад орох барилгын ашиглалтад орох хугацаа цар тахлын нөхцөл байдлын улмаас хойшилсон тул цалин, шимтгэл, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний зардлуудыг бууруулан тэтгэвэрт гарах нэг удаагийн тэтгэмж болон ном худалдан авах зардал, одоо ашиглаж байгаа барилгын дээвэр, сантехникийн засварын зардлуудыг нэмэгдүүлэхээр тус тус хүргүүлсэн байх бөгөөд зохицуулалт нь 2020 оны 12 дугаар сарын хуваарьт орж батлагдсан байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолоор төрийн албан хаагчдад улирлын үр дүнгийн урамшууллыг олгохоор болж, шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн төсөвтөө тусгахаар заасан байтал төсвийг төлөвлөж батлахдаа урамшуулалт цалинг төлөвлөөгүй байх тул цаашид зөв ангиллаар төлөвлөж, батлах шаардлагатай байна. Түүнчлэн зарим арга хэмжээний зардлыг хэт бага дүнгээр төлөвлөснөөс шалтгаалан төлөвлөсөн арга хэмжээ хэрэгжихгүй байх эрсдэл байна. Тухайлбал: Гадаадын болон олон улсын байгууллагын гишүүнчлэлийн хураамж арга хэмжээнд батлагдсан 805.0 мянган төгрөг нь олон улсын номын сангийн холбооны гишүүнчлэлийн зардалд хүрэлцэхгүйгээс өөр зардлаас санхүүжүүлсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх соёл урлаг (71702) хөтөлбөрийн 4 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,938,145.3 мянган төгрөг батлагдсаныг улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1,938,145.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 1,505,856.9 мянган төгрөгийг зарцуулж, 432,289.1 мянган төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,505,856.9 мянган төгрөг буюу 77.7 хувьтай байгаа нь 2020 оны 7 сард ашиглалтад орох байсан барилга төлөвлөсөн хугацаандаа ашиглалтад ороогүй улмаас барилгатай холбоотой 2020 оны төсөвт нэмж баталсан зардлууд зарцуулаагүй, 432,289.1 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Монгол Улсын үндэсний номын сан нь 2020 онд нэмэлт төсвийн дансаар “Түвд ном судрыг каталог болон дижитал хэлбэрт оруулах” АСIP (Азийн сонгодгуудыг цахимжуулах

төсөл) олон улсын төслийн санхүүжилт 233,594.3 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 27,353.2 мянга, нийт 260,947.5 мянган төгрөгийн орлогыг хүлээн авч, 258,097.1 мянган төгрөгийг зарцуулан, үлдэгдэл 2,850.4 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлжээ.

Монгол Улсын үндэсний номын сан болон АСIP (Азийн сонгодгуудыг цахимжуулах төсөл) хооронд 2018 оны 8 дугаар сард байгуулсан харилцан ойлголцлын санамж бичиг дээр үндэслэн 2 жил гаруй хугацаанд уг төсөл хэрэгжиж 10 ажилтантайгаар түвд номыг бүртгэж, цахимжуулж байна. Түвд номын сан хөмрөг нь нийтдээ 1 сая гаруй гарчиг номтой, төслийн ажилтнууд тогтоосон нормын дагуу каталоги ба цахимжуулах ажлыг хийдэг. Төсөл хэрэгжсэн хугацаанд нийт 42,355 гарчиг ном бүртгэлд оруулсан байна. Мөн 5,297 баринтаг судар бүртгэлд орж гарчгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлд орсон. 857,155 хуудас цахим хэлбэрт орсон, 2,834 багц судар зургийн боловсруулалтад орж дууссан байна.

2019 оноос эхлэн соёл, урлагийн байгууллагуудад орлогын төлөвлөгөө батлахгүй болсон. Ингэснээр тухайн байгууллага олсон орлогоо ажилчдын нийгмийн баталгааг хангах, цалин урамшуулал зэрэгт зарцуулах эрхтэй болсон. Монгол Улсын үндэсний номын сан нь 2020 онд үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 27,353.2 мянган төгрөгийн орлого олсон нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 11,022.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Энэ нь цар тахлын нөхцөл байдлын улмаас 2020 оны 1 дүгээр сарын 28-ны өдрөөс 6 дугаар сарын 21-ний өдрүүдэд соёл урлагийн байгууллагын үзвэр, үйлчилгээг хязгаарласан, 11 дүгээр сарын 11-ний өдрөөс хатуу хөл хорио тогтоож, нийтэд үйлчилгээ үзүүлээгүйтэй холбоотойгоор буурсан байх бөгөөд орлогоос 24,600.0 мянган төгрөгийг Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн захирлын 2020 оны 12 дугаар сарын 14-ний өдрийн А/35 дугаар тушаалаар ажиллагсдын эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн зардалд зарцуулсан байна.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 173 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 89 мэдээлэл, хугацаа болоогүй 4 мэдээлэл, хугацаа хоцроосон 80 мэдээлэл байна. Төсөв, өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулахтай холбоотой 131,678.2 мянган төгрөгийн 9 шийдвэрийг аудитын явцад шилэн дансанд нөхөж оруулсан болно.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 15,586.2 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлагыг биелүүлсэн байна.

Аудитаар өгсөн 10,929.7 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмжийн хэрэгжилт 63.3 хувьтай байна.

Хүснэгт 2. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

/мянган.төг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Албан шаардлага	2	15,586.2	2	15,586.2			
Зөвлөмж	3	10,929.7	2	10,251.3	1	678.4	36.7
Нийт дүн	5	26,515.9	4	25,837.5	1	678.4	36.7

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 825,109.7 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 813,955.2 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, өмнөх аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй, шилэн дансанд оруулбал зохих мэдээллийг мэдээлээгүй, хугацаа хоцроож мэдээлсэн, түүнчлэн худалдан авах ажиллагааны журмыг зөрчиж шууд худалдан авалт хийсэн 11,154.5 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулж, батлан мөрдөх, элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох талаар 2 зөвлөмжийг өглөө.

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах 813,955.2 мянган төгрөгийн залруулгыг санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан болон шилэн дансны мэдээлэлд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

1. Төсвийн жилийн эцэст улсын төсөвт төвлөрүүлсэн 432,288.4 мянган төгрөгийг төсвийн тохируулга хийгээгүй төсвийн гүйцэтгэлийг буруу тайлагнасныг залруулав.
2. Машин тоног төхөөрөмж дансанд 50.0 мянган төгрөгийн ном, бичиг хэргийн материал болон аж ахуйн материал дансанд ашиглалтад тавьж олгосон 5,266.9 мянган төгрөгийн хангамжийн материалыг бүртгэсэн байх тул хөрөнгийн ангиллыг залруулан бүртгэв.
3. Биет бус хөрөнгөнд бүртгэлтэй ашиглалтын хугацаа тодорхойгүй, цаашид үнэ цэнэ нь өсөх “Ганжуур данжуур” баримтат кинонд 8,333.3 мянган төгрөгийн элэгдэл байгуулсныг өмнөх үеийн үр дүнд залруулав.
4. Үндэсний номын сангийн захирлын 2020 оны 12 дугаар сарын 2-ны өдрийн А/34-р тушаалаар акталсан 2,906.1 мянган төгрөгийн бараа материалыг бараа материал акталсны зардал 210408 тоот дансанд бичээгүй, бараа материалын холбогдох зардлуудыг нэмэгдүүлэн бичсэнийг залруулав.
5. Үндэсний номын сангаас 2021 оны 1 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 15 тоот албан бичгээр аудит хийлгэхээр ирүүлсэн тайлангийн бүрдлийг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8.1 заалт, Төсвийн тухай хуулийн 54.4, 54.5 заалтуудад тус тус заасан бүрэлдэхүүнээр бэлтгэж ирүүлсэн эсэхийг тулган шалгахад санхүүгийн тайлангийн тодруулгыг 2006 оны 388 дугаар тушаалаар батлагдсан загвараар бэлтгээгүй, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг хуульд заасан бүрэлдэхүүнээр гаргаж ирүүлээгүй байсныг аудитын явцад залруулан тайлан, тодруулгыг бэлтгэж, ирүүлсэн.
6. Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн тооцооллыг шалгаж үзэхэд 68 ш тавилга эд хогшилд хамаарах 10,486.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг дутуу байгуулсан байсныг аудитын үед нөхөн байгуулж, залруулга хийлээ.
7. 2008-2032 онд хэрэгжих дулааны үр ашгийн МОН-1548 дамжуулан зээлдүүлэх урт хугацаат зээлийн үндсэн төлбөрийн өрийн үлдэгдэл 4,369.8 мянган төгрөгийг богино хугацаат өр төлбөрөөр бүртгэж, тайлагнасныг урт хугацаат өр төлбөрөөр бүртгэж, залруулав.
8. Бусад хангамжийн материал дансанд 800.0 мянган төгрөгийн шатахууныг орлого авч, 630.0 мянган төгрөгийг зарцуулан 170.0 мянган төгрөгийн үлдэгдлийг бүртгэснийг аудитын явцад шатах тослох материалын данс уруу залруулав.
9. Мөнгөн хөрөнгийн тодруулгын нэмэгдсэн болон хасагдсан гүйлгээний дүн төсөвт байгууллагын өөрийн орлогын 20,346.2 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнагдсан байсныг залруулсан. Үндсэн хөрөнгийн тодруулгын худалдан авсан хөрөнгийн дүн мөнгөн гүйлгээний тайлангийн хөрөнгө худалдаж авсан дүнгээс 2,169.0 мянган төгрөгөөр зөрснийг залруулсан.
10. Цалингийн цэснээс олгохоор тооцоолсон цалинг үндсэн цалин, нэмэгдэл цалин, хоол унааны хөнгөлөлт, урамшуулал гэсэн ангиллаар нь түүвэрлэн үр дүнгийн тайлангийн үзүүлэлттэй тулгахад 140,264.2 мянган төгрөгийн үр дүнгийн урамшууллыг нэмэгдэл цалингийн дүнд оруулан тайлагнасан байсныг залруулав.

11. Нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай холбоогүй боловч төсвийн ил тод байдалтай холбоотой, олон нийтэд зайлшгүй мэдээлэх шилэн дансны мэдээллийг аудитын явцад нөхөн оруулж 187,305.3 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан болно. Үүнд:

- төсөв, өмч хөрөнгө, мөнгө зарцуулахтай холбоотой 131,678.2 мянган төгрөгийн 9 шийдвэр
- худалдан авах ажиллагааны 2020 оны тайлан
- нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8,9 дүгээр зүйлд заасан мэдэгдэл
- 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр хаяг
- цалингаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ зэрэг болно.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил

Аудитаар 11,154.5 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа, зөрчил илэрснээс 11,154.5 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 албан шаардлага хүргүүлээ. Үүнд:

1. Шилэн дансны тухай хуулийн 4.1.3-д *“тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх;”*, 6.4.4-т *“таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг;”*, 6.4.8-д *“бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр;”* гэж заасныг тус тус зөрчсөн нь “эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүлэх

2. 2020 онд багаж, техник, хэрэгслийн зардалд 30,000.0 мянган төгрөг батлагдсан байх бөгөөд харьцуулалтын аргаар цахим тендер зарлаж гүйцэтгэгчийг шалгаруулаагүй 11,154.5 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг шууд худалдан авсан нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4-т *“Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно.”*, 33 дугаар зүйлийн 33.2.1-д *“үнийн санал ирүүлэх урилгыг энэ хуулийн 52.1.12, 53.5.4-т заасан худалдан авах ажиллагааны цахим системд зарлаж, үр дүнг тухай бүрд мэдээлэх;”* гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, “эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хүргүүлэх

Аудитын зөвлөмж

Аудитаар илэрсэн 2 төрлийн зөрчилд зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх

Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд

Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өмнөх аудитын шийдвэрийн хэрэгжилт, соёлын биет өвд бүртгэлтэй хөрөнгийн бүртгэлийн асуудлыг нарийвчлан шалгах шаардлагатай.

Төсвийн төлөвлөлтийг гол анхаарах асуудлаар авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. Менежментийн захидал

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигтэй холбоотой асуудал

- 1.1. Илрүүлэлт: Монгол Улсын үндэсний номын сан нь өөрийн байгууллагын үйл ажиллагаа, онцлогийг тусгасан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөөгүй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.2-т “Аж ахуйн нээж, байгууллагын удирдлага нь нягтлан бодох бүртгэлийн хууль тогтоомж, стандарт, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөж ажиллана.” гэж заасныг мөрдөөгүй, “эрх ба үүрэг” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.
- 1.2. Эрсдэл: УСНББОУС, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн холбогдох заалт хэрэгжихгүй байх.
- 1.3. Өгсөн зөвлөмж: УСНББОУС 3 “Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцооллын өөрчлөлт ба алдаа”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18.2-т заасны дагуу өөрийн байгууллагын онцлогт тохирсон нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөх.

1.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.

2. Балансын данстай холбоотой асуудал

- 2.1. Илрүүлэлт: Үндсэн хөрөнгөнд элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн боловч ашиглагдаж буй 205 нэр төрлийн хөрөнгө бүртгэлтэй байгаа нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлийн 3.2-т “Илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нь нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж, засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн үнийг төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагатай зөвшилцөн тогтоох;”, Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 7 дугаар зүйлийн 7.1 заалт “Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээрээ анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ” гэж заасныг хэрэгжүүлээгүй, “толилуулга ба тодруулга”, “үнэлгээ” батламж мэдэгдлийг тус тус хангахгүй байна.
- 2.2. Эрсдэл: Хөрөнгийн өртөг бодит үнэ цэнээрээ илэрхийлэгдэхгүй байх, хэрэглэгчдийг буруу мэдээллээр хангах, төрийн өмчийг үнэгүйдүүлэх, улмаар хөрөнгийг ашиглах, завших, хямд үнээр данснаас хасах эрсдэлтэй.
- 2.3. Өгсөн зөвлөмж: УСНББОУС 21 Мөнгө бий болгодоггүй хөрөнгийн үнэ цэнийн бууралт, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 7 дугаар бүлгийн хэрэгжилтийг хангаж, элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн үндсэн хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоож, бүртгэх.
- 2.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Аудитын зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажиллана.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо: 2021	Аудитын нэр: Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	САГ-2021/68/СТА-ТШЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр: Монгол Улсын Үндэсний номын сан	Мянган төгрөг	

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Байгууллагаас шилэн дансанд мэдээлэх 173 мэдээллээс 80 мэдээллийг хугацаа хоцроосон.	-	Албан шаардлагыг хүргүүлэх	Захирал Ахлах нягтлан бодогч	Б.Ичин хорлоо Э.Энхзул
2	2020 онд багаж, техник, хэрэгслийн зардалд 30,000.0 мянган төгрөг батлагдсан байх бөгөөд харьцуулалтын аргаар цахим тендер зарлаж гүйцэтгэгчийг шалгаруулаагүй 11,154.5 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг шууд худалдан авсан байна.	11,154.5	Албан шаардлага хүргүүлэх	Захирал Ахлах нягтлан бодогч	Б.Ичин хорлоо Э.Энхзул
3	Монгол Улсын үндэсний номын сан нь өөрийн байгууллагын үйл ажиллагаа, онцлогийг тусгасан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг баталж, мөрдөөгүй байна.	-	Зөвлөмж өгөх	Захирал Ахлах нягтлан бодогч	Б.Ичин хорлоо Э.Энхзул
4	Үндсэн хөрөнгөнд элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн боловч ашиглагдаж буй 205 нэр төрлийн хөрөнгө бүртгэлтэй байгаа нь элэгдэл хорогдлын шимтгэлээрээ анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоогоогүй байна.	-	Зөвлөмж өгөх	Захирал Ахлах нягтлан бодогч	Б.Ичин хорлоо Э.Энхзул
ДҮН		11,154.5			

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 02 дугаар сарын 05

№ 144/А0170063

Улаанбаатар хот

САГ-2021/68/СТА-ТМЗ

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Монгол Улсын үндэсний номын сангийн 2020 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд багаж, техник, хэрэгслийн зардалд 30,000,0 /гучин сая / мянган төгрөг батлагдсан бөгөөд харьцуулалтын аргаар цахим тендер зарлаж гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулалгүйгээр 11,154.5 /арван нэгэн сая нэг зуун тавин дөрвөн/ мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг шууд худалдан авсан байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4-т "Тендер шалгаруулалтын журмыг сонгохдоо тухайн бараа, ажил, үйлчилгээний нийт төсөвт өртгийг үндэслэл болгоно", 33 дугаар зүйлийн 33.2.1-д "үнийн санал ирүүлэх урилгыг энэ хуулийн 52.1.12, 53.5.4-т заасан худалдан авах ажиллагааны цахим системд зарлаж, үр дүнг тухай бүрд мэдээлэх" гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахдаа Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийг мөрдөж, албан шаардлагын биелэлтийг 2021 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн захирал Б.Ичинхорлоо, ахлах нягтлан бодогч Э.Энхзул нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТОР

ГЭРЭЭГЭЭР ГҮЙЦЭТГЭГЧ:
ИХЭРМӨРӨН-АУДИТ ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Ч.ДАШДАВАА

Б.МЯДАГМАА

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

\\10.10.10\Bichig_Kherem\Alban Shaardlaga\2021\0225auditin 2-R Gazar 159.Docx

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2021 оны 02 дугаар сарын 25

№ 46/А070069

Улаанбаатар хот

СБТ- 2021/68/СТА-ТЦЗ

Зөрчил арилгуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд хийсэн Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант хугацаанд байгууллагын шилэн дансны цахим хуудсанд нийт 173 мэдээлэл байршуулахаас 80 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4.1.3-д "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6.4.4-т "таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий худалдан авсан бараа, ажил үйлчилгээний нэр, санхүүжилтийн хэмжээ, нийлүүлэгчийн нэр, хаяг", 6.4.5-д "цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр хаяг," 6.4.8-д "бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр" гэж заасныг тус тус зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-т "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ НЬ:**

1. Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж мэдээллийг ил тод тогтоосон хугацаанд бүрэн байршуулж, биелэлтийг 2021 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Монгол Улсын Үндэсний номын сангийн захирал Б.Ичинхорлоо, ахлах нягтлан бодогч Э.Энхзулд нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН ЗАХИРАЛ,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТОР
ГЭРЭЭГЭЭР ГҮЙЦЭТГЭГЧ:
ИХЭРМӨРӨН-АУДИТ ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ

Ч.ДАШДАВАА

Б.МЯДАГМАА

Монгол Улс, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тойруу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр, Утас 51-264230

